

[Domov](#) > ... > [Denarni Zahtevki](#) > [Insolventnost/stečaj](#) > [Latvia](#)

Insolventnost/stečaj

Vsebino zagotavlja

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Zakon o insolventnosti, ki določa postopek zaradi insolventnosti v Latviji, se uporablja za pravne in fizične osebe, proti katerim se lahko uvede postopek zaradi insolventnosti iz tega zakona.

Zakon o insolventnosti določa tri vrste postopkov zaradi insolventnosti: pravnovarstveni postopek (postopek reorganizacije), postopek zaradi insolventnosti pravne osebe in postopek zaradi insolventnosti fizične osebe.

Opozoriti je treba, da se zakon o insolventnosti ne uporablja za postopke zaradi insolventnosti kreditnih institucij, za katere velja zakon o kreditnih institucijah.

Pravnovarstveni postopek (vključno z zunajsodnim pravnovarstvenim postopkom (*pre-pack*)) je postopek prestrukturiranja dolga, ki se lahko uporabi le za pravne osebe. Opozoriti je treba, da področje uporabe pravnovarstvenega postopka ne zajema posebnih finančnih subjektov in udeležencev na kapitalskem trgu, kot so zavarovalnice, zavarovalno posredniške in investicijsko posredniške družbe, zasebni pokojninski skladi itd.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe je postopek za likvidacijo dolžnika (pravne osebe) ter se uporablja za pravne osebe, osebne družbe in samostojne podjetnike. Osebne družbe nimajo statusa pravne osebe, vendar lahko pridobijo pravice in prevzamejo obveznosti. Fizična oseba s statusom samostojnega podjetnika lahko sklepa trgovinske posle (z uporabo imena samostojnega podjetnika) in druge gospodarske transakcije kot fizična oseba. Trenutno se proti osebi s statusom samostojnega podjetnika najprej uvede postopek zaradi insolventnosti pravne osebe, nato pa lahko posameznik vloži predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti fizične osebe v zvezi z morebitnimi preostalimi obveznostmi. Rešitev za samostojne podjetnike se uporablja tudi za kmetijska in ribiška gospodarstva.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe se uporablja za fizične osebe, vključno z gospodarskimi subjekti in potrošniki, ter je namenjen pomoči dolžnikom pri odpisu njihovega dolga in ponovni vzpostavitvi solventnosti. Proti vsaki fizični osebi, ki je že šest mesecev davčni zavezanec v Latviji, se lahko uvede postopek zaradi insolventnosti fizične osebe.

2 Kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

Pravnovarstveni postopek

V skladu z zakonom o insolventnosti lahko predlog za začetek pravnovarstvenega postopka vloži le dolžnik, če so nastale finančne težave ali če so pričakovane. Zakon o insolventnosti ne opredeljuje nobenih posebnih kazalnikov, ob prisotnosti katerih bi bil dolžnik upravičen, da vloži predlog za začetek pravnovarstvenega postopka. Če so nastale finančne težave, mora dolžnik oceniti, ali stopnja finančnih težav dopušča sklenitev zunajsodnega dogovora z upniki ali pa mora vložiti predlog za začetek pravnovarstvenega postopka za prestrukturiranje njegovih obveznosti pod sodnim varstvom.

Za predlog za začetek pravnovarstvenega postopka se plača državna taksa v višini 145 EUR.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

V primerih, določenih v zakonu o insolventnosti, lahko tako dolžnik kot njegovi upniki (vključno z zaposlenimi pri dolžniku) zahtevajo začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe. Prav tako lahko predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe vloži oseba iz člena 37(1)(a) Uredbe 2015/848 Evropskega parlamenta in Sveta.

Zakon o insolventnosti določa primere, v katerih je dolžnik obvezan nemudoma vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe. Če dolžnik ne vloži predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe, nosi upravno odgovornost. Dolžnik je obvezan vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe v naslednjih primerih:

- dolžnik ni poravnal dolga, ki je zapadel v plačilo pred več kot dvema mesecema, in z upniki ni sklenil dogovora o podaljšanju roka za odplačilo dolga ali ni bil uveden pravnovarstveni postopek (pomembno je poudariti, da uvedba pravnovarstvenega postopka ni pogoj za vložitev predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe; določba le odvezuje dolžnika upravne odgovornosti, če je poskušal rešiti finančne težave, ko so nastale, vendar je postal insolventen);
- dolžnik v skladu z začetnim finančnim poročilom v okviru postopka likvidacije nima dovolj sredstev za poravnavo vseh upravičenih terjatev upnikov ali pa se to stanje odkrije med postopkom likvidacije;
- dolžnik ni več sposoben izpolnjevati načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka.

Upnik ima pravico vložiti predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti, če:

- sodne odločbe za izterjavo dolga od dolžnika ni bilo mogoče izvršiti z izvršilnimi ukrepi;
- dolžnik (družba z omejeno odgovornostjo ali delniška družba) ni poravnal glavnice dolga v višini 4 268 EUR in upnik ga je obvestil o svojem namenu, da vloži predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe;
- dolžnik (pravna oseba, ki ni družba z omejeno odgovornostjo ali delniška družba) ni poravnal glavnice dolga v višini 2 134 EUR in upnik ga je obvestil o svojem namenu, da vloži predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe;
- dolžnik zaposlenemu ni plačal celotne plače ali odškodnine v zvezi z nesrečo pri delu ali poklicno boleznijo ali ni nakazal obveznih prispevkov za socialno varnost v dveh mesecih od dneva, določenega za plačilo (razen če je dan plačila določen v pogodbi o zaposlitvi, se šteje, da je dan plačila prvi delovni dan v naslednjem mesecu). V takem primeru znesek neporavnane plačila ni pomemben.

Sodišče razglasi začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe, če na dan preučitve predloga ugotovi, da obstaja kazalnik, naveden v predlogu.

Pomembno je opozoriti, da morata ob vložitvi predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti tako dolžnik kot upnik plačati državno takso, tj. operativno takso za preučitev predloga s strani sodišča. Taksa znaša 70 EUR za dolžnika in 355 EUR za upnika. Poleg tega morata pred vložitvijo predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe tako dolžnik kot upnik plačati polog v višini dveh minimalnih mesečnih plač v Latviji.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Zoper dolžnika, ki je fizična oseba, se lahko uvede postopek zaradi insolventnosti fizične osebe, če obstaja kateri koli od naslednjih kazalnikov, da je fizična oseba insolventna:

1. oseba ni sposobna poravnati dolgov, ki so zapadli v plačilo in skupaj presegajo 5 000 EUR;
2. oseba zaradi dokazljivih okoliščin ne bo sposobna poravnati dolgov, ki zapadejo v plačilo v enem letu, in dolgovi skupaj presegajo 10 000 EUR;
3. oseba ni sposobna poravnati dolgov, od katerih vsaj eden izhaja iz neporavnanih stranskih obveznosti ali skupnih obveznosti dolžnika in dolžnikovega zakonca ali sorodnika ali sorodnika v svaštvu do drugega kolena, če skupni znesek dolga presega 5 000 EUR.

Predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti fizične osebe lahko vloži le dolžnik; upniki nimajo pravice, da bi ga vložili.

Za vložitev predloga za začetek postopka zaradi insolventnosti fizične osebe se prav tako plačata državna taksa v višini 70 EUR in polog v višini dveh minimalnih mesečnih plač.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Pravnovarstveni postopek

Stečajna masa v pravnovarstvenem postopku zajema celotno dolžnikovo premoženje, dolžnik pa obdrži vse pravice do razpolaganja z njim. V skladu z zakonom o insolventnosti ena od metod v okviru pravnovarstvenega postopka vključuje odprodajo premičnin ali nepremičnin ali njihovo obremenitev s stvarnimi pravicami za pridobitev podaljšanja roka za poravnavo terjatev upnikov oziroma njihovo poplačilo. Izvedljivost zadevne metode in postopek njenega izvajanja morata biti določena v načrtu ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Ko je razglašen začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe, dolžnik izgubi pravico do razpolaganja s svojim premoženjem in premoženjem v lasti tretjih oseb, ki ga nadzoruje ali ima v posesti, te pravice pa se prenesejo na upravitelja.

V skladu z zakonom o insolventnosti stečajna masa obsega:

1. dolžnikove nepremičnine in premičnine, vključno z denarjem;
2. denar, pridobljen z odsvojitvijo dolžnikovega premoženja;
3. premoženje, izterjano med postopkom zaradi insolventnosti (npr. sredstva, izterjana na podlagi terjatev do tretjih oseb, in sredstva, prejeta od članov organov upravljanja pravne osebe na podlagi njihove odgovornosti za povzročeno škodo);
4. dohodek iz dolžnikovega premoženja, prejet med postopkom zaradi insolventnosti pravne osebe;
5. drugo premoženje, zakonito pridobljeno med postopkom zaradi insolventnosti pravne osebe.

Med postopkom zaradi insolventnosti pravne osebe se vse dolžnikovo premoženje proda, prihodek pa se uporabi za kritje stroškov postopka zaradi insolventnosti pravne osebe in za poravnavo terjatev upnikov. Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti (v nadaljnjem besedilu: upravitelj) je odgovoren za prodajo dolžnikovega premoženja v skladu z načrtom prodaje premoženja. Upravitelj mora zagotoviti, da se dolžnikovo premoženje proda po najvišji mogoči ceni, da se terjatve upnikov poravnajo v največji mogoči meri.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Ko je razglašen začetek postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, dolžnik izgubi pravico do razpolaganja s svojim premoženjem in premoženjem v lasti tretjih oseb, ki ga nadzoruje ali ima v posesti (razen premoženja, ki je izvzeto iz izvršbe), te pravice pa se prenesejo na upravitelja. Med postopkom zaradi insolventnosti fizične osebe se vse dolžnikovo premoženje proda, prihodek pa se uporabi za kritje neposrednih stroškov postopka zaradi insolventnosti fizične osebe in za poravnavo terjatev upnikov.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

Pravnovarstveni postopek

Dolžnik. Dolžnik po razglasitvi uvedbe pravnovarstvenega postopka obdrži nadzor nad svojo družbo ter upravlja svoje premoženje in premoženje, ki ga nadzoruje ali ima v posesti, v skladu z načrtom ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka, s katerim so se strinjali upniki in ki ga je odobrilo sodišče. Hkrati za dolžnika veljajo številne obveznosti in omejitve za zagotovitev, da je pravnovarstveni postopek zakonit ter da imajo nadzornik pravnovarstvenega postopka (v nadaljnjem besedilu: nadzornik) in upniki nadzor nad izvajanjem načrta ukrepov.

Glavna obveznost dolžnika je izpolnjevati načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka. Dolžnik ima tudi naslednje obveznosti:

1. kriti stroške pravnovarstvenega postopka;
2. predložiti pisna poročila o izvajanju načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka nadzorniku vsaj

enkrat mesečno;

3. na zahtevo nadzornika pisno in nemudoma predložiti vse informacije o izvajanju načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka ter mu omogočiti, da osebno pregleda dolžnikove gospodarske dejavnosti in dokumente;
4. nadzornika takoj obvestiti o kakršnih koli okoliščinah, ki lahko dolžniku preprečujejo izvajanje načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka itd.

Kar zadeva omejitve, je treba opozoriti, da je dolžniku med pravnovarstvenim postopkom prepovedano naslednje:

1. sklepati posle ali izvajati dejavnosti, ki bi lahko poslabšali njegovo finančno stanje ali škodili interesom vseh upnikov;
2. dajati posojila (kredite), razen če je dajanje posojil (kreditov) glavna dejavnost dolžnika in je to upoštevano v načrtu ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka;
3. dajati poročila, darila ali donacije, dodeljevati dodatke ali druge vrste dodatnih materialnih nagrad članom dolžnikove uprave ali sveta.

Nadzornik. Ko ima dolžnik pripravljen načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka, nadzornik pravnovarstvenega postopka poda svoje mnenje glede načrta in oceno njegove skladnosti z zakonom. To mora vključevati oceno, ali je mogoče z načrtom doseči cilj pravnovarstvenega postopka iz zakona. Mnenje nadzornika pravnovarstvenega postopka se predloži sodišču skupaj z načrtom ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka. Ko je razglašena uvedba pravnovarstvenega postopka, postane nadzornik pravnovarstvenega postopka odgovoren za nadzor nad izvajanjem načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka, obveščanje upnikov in spremljanje dolžnikove skladnosti z omejitvami iz zakona o insolventnosti.

Nadzornik mora med pravnovarstvenim postopkom upravljati dokumentacijo v zvezi s postopkom v elektronskem sistemu za računovodenje v primeru insolventnosti (v nadaljnjem besedilu: sistem).

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Dolžnik. Ko je razglašena uvedba postopka zaradi insolventnosti, dolžnik izgubi vse pravice organov upravljanja, opredeljene v predpisih, dolžnikovem statutu ali pogodbah, te pravice pa se prenesejo na upravitelja. Upravitelj imenuje zastopnika dolžnika, ki mora sodelovati v postopku zaradi insolventnosti. Praviloma se za zastopnika imenuje član ali več članov dolžnikovega izvršnega organa. Takoj po dnevu razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe mora dolžnikov zastopnik na upravitelja prenesti celotno dolžnikovo premoženje ter dokumente v zvezi z organizacijo, osebjem in računovodstvom, in sicer z izjavo o prenosu in prevzemu. Dolžnikov zastopnik mora pripraviti seznam dolžnikovega premoženja in dokumentov za prenos, ob prenosu pa morajo biti dokumenti organizirani v skladu s predpisi o vodenju evidenc. Med postopkom zaradi insolventnosti mora dolžnikov zastopnik upravitelju zagotoviti informacije, ki jih ta zahteva, in se udeleževati zbora upnikov.

Upravitelj. Upravitelj ima vse pravice, obveznosti in odgovornosti organov upravljanja, določene v predpisih, dolžnikovem statutu ali pogodbah.

Upravitelj lahko med drugim sprejema odločitve glede nadaljevanja dolžnikovih poslovnih dejavnosti deloma ali v celoti, če je tako nadaljevanje ekonomsko upravičeno, je odgovoren za plačilo tekočih davkov in lahko likvidira hčerinske družbe dolžnika.

Upravitelj izvaja tudi dejavnosti v zvezi z izvajanjem postopka zaradi insolventnosti: zbira in pregleduje terjatve upnikov ter odloča v zvezi z njimi, opredeli dolžnikovo premoženje in ukrepa za izterjavo dolžnikovega premoženja (tudi z vložitvijo odškodninskih zahtevkov proti članom organov upravljanja pravne osebe in družbenikom (delničarjem) kapitalske družbe za škodo, ki so jo povzročili), proda dolžnikovo premoženje in poravnava terjatve upnikov v skladu z zakonom o insolventnosti, oceni posle, sklenjene pred začetkom postopka zaradi insolventnosti, in izvaja druge dejavnosti, potrebne za namene postopka, kot je predložitev dolžnikovih dokumentov v državni arhiv.

Med postopkom zaradi insolventnosti pravne osebe je upravitelj odgovoren za vodenje evidenc o njem v sistemu.

Ko je postopek zaradi insolventnosti pravne osebe končan, upravitelj izvede vse zakonsko določene dejavnosti za izbris dolžnika iz javnega registra, v katerega je bil vpisan, npr. izbris dolžnika (poslovnega subjekta) iz poslovnega registra.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Dolžnik. Ko je razglašen začetek postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, dolžnik izgubi pravico do razpolaganja s svojim premoženjem in premoženjem v lasti tretjih oseb, ki ga nadzoruje ali ima v posesti (razen premoženja, ki je izvzeto iz izvršbe), te pravice pa se prenesejo na upravitelja. Po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe je dolžniku prepovedano opravljati dejavnosti, ki lahko škodijo upnikom. Dolžnik mora upravitelju zagotoviti vse informacije, potrebne za postopek zaradi insolventnosti.

Med stečajnim postopkom se proda vse premoženje v lasti dolžnika, prihodki od prodaje pa se uporabijo za poravnavo terjatev upnikov v skladu z zakonom o insolventnosti.

Med postopkom za poravnavo obveznosti mora dolžnik po svojih zmožnostih ustvarjati dohodek in prenesti del svojega rednega dohodka za poravnavo terjatev upnikov v skladu z načrtom za poravnavo obveznosti.

Upravitelj.

Če ima dolžnik denar ali premoženje, ki bosta po pričakovanju prodana med stečajnim postopkom, upravitelj odpre račun v kreditni instituciji v njegovem imenu za namene zadevnega postopka zaradi insolventnosti. Podobno kot pri postopku zaradi insolventnosti pravne osebe je upravitelj odgovoren za ukrepanje, potrebno za namene postopka zaradi insolventnosti, in sicer zbira in pregleduje terjatve upnikov ter odloča v zvezi z njimi, opredeli dolžnikovo premoženje in ukrepa za izterjavo dolžnikovega premoženja (tudi z vložitvijo zahtevkov za razveljavitev poslov, ki jih je sklenil dolžnik, če se ugotovi, da je dolžnik ravnal v slabi veri), proda dolžnikovo premoženje in poravna terjatve upnikov v skladu z zakonom o insolventnosti.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Pravnovarstveni postopek

Pobot je v pravnovarstvenem postopku dopusten, če je dolžnikov terjatev do upnika nastala vsaj tri mesece pred sodno odločbo o začetku pravnovarstvenega postopka.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Pobot je v postopku zaradi insolventnosti pravne osebe dopusten, če sta medsebojni terjatvi dolžnika in upnika nastali vsaj šest mesecev pred razglasitvijo začetka postopka zaradi insolventnosti pravne osebe.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Ni posebnih pravil o pobotu v postopku zaradi insolventnosti fizične osebe, zato se v skladu z zakonom o insolventnosti v takem primeru uporabljajo določbe za postopek zaradi insolventnosti pravne osebe, tj. pobot je dopusten, če sta medsebojni terjatvi dolžnika in upnika nastali vsaj šest mesecev pred razglasitvijo začetka postopka zaradi insolventnosti fizične osebe.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Pravnovarstveni postopek

Glede na to, da dolžnik obdrži nadzor nad svojo družbo, tj. upravlja svoje premoženje in premoženje, ki ga ima v posesti ali ga nadzoruje, lahko po začetku pravnovarstvenega postopka nadaljuje pogodbe, sklenjene pred začetkom pravnovarstvenega postopka. Mnenje o koristnosti nadaljevanja pogodb podajo upniki ob pregledu načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka, nadzornik pravnovarstvenega postopka ob pripravi poročila in sodišče ob odobritvi načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka. Stroški, ki izhajajo iz takih pogodb, morajo biti odobreni v načrtu ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Če pogodba, ki jo je sklenil dolžnik, na dan razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe ni bila izvedena ali je bila izvedena delno, lahko upravitelj zahteva, da druga pogodbeni stranka izvede pogodbo ali

enostransko odstopi od pogodbe. Upravitelj lahko izvede pogodbo, če se zaradi tega ne zmanjša dolžnikovo premoženje.

Če upravitelj enostransko odstopi od pogodbe, lahko druga pogodbeni stranka prijavi terjatev kot upnik.

Nadaljnje izvajanje pogodb, ki niso bile prekinjene, v primerih, določenih v zakonu, in izvajanje pogodb s tretjimi osebami, ki jih podpiše upravitelj v imenu dolžnika med postopkom zaradi insolventnosti pravne osebe, se financirata iz dolžnikovih sredstev.

Če je dolžnik zavarovalnica, upravitelj ob upoštevanju interesov zavarovancev oceni potrebo po prenosu, prekinitvi ali nadaljevanju obstoječih zavarovalnih pogodb in sprejme vse potrebne pravne ukrepe za prenos, prekinitve ali nadaljevanje obstoječih zavarovalnih pogodb.

Dolžnikovo imenovanje pooblaščenega zastopnika (tudi prokurista in trgovskega zastopnika) v zvezi z dolžnikovim premoženjem, ki je predmet terjatev upnikov, postane neveljavno z dnem razglasitve postopka zaradi insolventnosti pravne osebe.

Po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti dolžnika lahko upravitelj dolžnikovemu delavcu odpove pogodbo o zaposlitvi.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Zakon o insolventnosti ne vsebuje nobenih posebnih določb za pregled ali prekinitev pogodb, ki jih je sklenil dolžnik, zato se v skladu z zakonom o insolventnosti v takem primeru uporabljajo določbe o postopku zaradi insolventnosti pravne osebe, tj. upravitelj ima pravico, da pregleda pogodbe, ki jih je sklenil dolžnik pred razglasitvijo uvedbe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, in od njih odstopi. Tako ravnanje je potrjeno tudi v sodni praksi. Po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti postane upravitelj odgovoren za upravljanje premoženja osebe, da se rešijo vprašanja v zvezi z izpolnitvijo obveznosti in poravnavo terjatev upnikov. To pomeni tudi, da insolventni dolžnik izgubi pravico biti stranka v postopkih pred sodiščem v zvezi s premoženskokopravnimi zahtevki in da to pravico prevzame upravitelj kot pravni zastopnik dolžnika.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

Ne glede na postopek zaradi insolventnosti zakon o insolventnosti določa načelo prepovedi samovoljnega ravnanja, tj. posamezne dejavnosti upnika in dolžnika ne smejo škoditi interesom vseh upnikov.

Pravnovarstveni postopek

Pooblaščen sodni izvršitelj ustavi postopek za izvršitev sodbe, če se proti dolžniku začne postopek zaradi insolventnosti ali sprejme odločitev o začetku pravnovarstvenega postopka v primeru zunajsodnega pravnovarstvenega postopka. Če so bila ob začetku postopka z dejavnostmi izvrševanja sredstva že izterjana, pooblaščen sodni izvršitelj odtegne stroške izvršitve in poravna terjatev izterjevalca. Postopek za izvršitev sodbe se prekine za celotno trajanje pravnovarstvenega postopka do njegovega zaključka, razen če zastavljeno premoženje ni potrebno za izvedbo pravnovarstvenega postopka in torej ni vključeno v načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka ali če sodišče zavarovanemu upniku dovoli, da proda zastavljeno premoženje.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Če se postopek za izvršitev sodbe začne pred razglasitvijo uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe, ga je treba ustaviti v skladu s postopkom iz zakona o civilnem postopku. In sicer pooblaščen sodni izvršitelj dokonča potekajočo prodajo premoženja, če je bila že napovedana ali če je bilo premoženje preneseno na trgovsko družbo za prodajo. Upravitelj lahko zahteva, da se napovedane dražbe prekličejo, tako da se premoženje lahko proda kot del zbirke predmetov. Pooblaščen sodni izvršitelj odtegne stroške izvršitve sodbe od prejetega zneska, preostali znesek pa prenese na upravitelja za poravnavo terjatev upnikov v skladu s postopkom iz zakona o insolventnosti ob upoštevanju interesov zavarovanega upnika. Pooblaščen sodni izvršitelj uradno obvesti imetnika premoženja o obveznosti, da na upravitelja prenese premoženje, katerega prodaja se ni začela.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Ko je razglašena uvedba postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, je upniku prepovedano izvajanje kakršnih koli posameznih dejavnosti, ki bi lahko škodile drugim upnikom. Lastninske pravice upnika ali tretje osebe, ki izhajajo iz takih dejavnosti, se štejejo za neveljavne.

Pooblaščen sodni izvršitelj ustavi postopek za izvršitev sodbe, če je za dolžnika razglašen začetek postopka zaradi insolventnosti fizične osebe. Pooblaščen sodni izvršitelj lahko dokonča potekajočo prodajo premoženja le, če je bila že napovedana ali če je bilo premoženje preneseno na trgovsko družbo za prodajo, razen če načrt prodaje premoženja fizične osebe določa odložitev prodaje stanovanja v skladu s členom 148 zakona o insolventnosti. Pooblaščen sodni izvršitelj odtegne stroške izvršitve sodbe od prejetega zneska, preostali znesek pa prenese na upravitelja za poravnavo terjatev upnikov v skladu s postopkom iz zakona o insolventnosti ob upoštevanju interesov zavarovanega upnika.

Hkrati pa izvršilni postopek v zvezi s terjatvami, katerih poravnava ni povezana z izterjavo dolžnikovega premoženja ali denarja, ne ustavi.

Če se postopek zaradi insolventnosti fizične osebe konča brez odpisa obveznosti, se izvršilni postopek za preostali znesek nadaljuje.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Pravnovarstveni postopek

V skladu z zakonom o insolventnosti začetek pravnovarstvenega postopka ne vpliva na sodni postopek, v katerem je dolžnik ena od strank.

Opozoriti je treba, da v nasprotju s postopkom zaradi insolventnosti pravnovarstveni postopek ne vključuje postopka za priznanje terjatev. Vendar je v sodni praksi priznано, da bi lahko dolžnik z enostransko odločitvijo o upravičenosti terjatve neupravičeno izločil upnika s seznama oseb, ki morajo odobriti načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka. Hkrati tožba za izterjavo dolga, ki jo pri sodišču vložijo upniki, ne daje pravne podlage za neupoštevanje upnikovih interesov v pravnovarstvenem postopku. V skladu s tem je v sodni praksi priznано tudi, da če so dolžnikove obveznosti upoštevane v dolžnikovih računovodskih izkazih in če nadzornik pravnovarstvenega postopka ne ugotovi, da je zadevna terjatev *prima facie* neresnična, se terjatev vključi v načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka kot terjatev upnikov, tudi če sta dolžnik in upnik vključena v sodni postopek.

Opozoriti je treba tudi, da če sodišče ugotovi, da načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka vsebuje obveznosti, ki so predmet spora glede pravic, in znesek obveznosti znatno vpliva na postopek odobritve načrta ukrepov, sodišče ne sprejme nadaljnjih ukrepov glede predloga za začetek pravnovarstvenega postopka.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Sodba sodišča o razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe je podlaga za ustavitev sodnega postopka v zvezi s premoženjem proti dolžniku. Po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe lahko upniki svoje terjatve prijavijo upravitelju v skladu s postopkom iz zakona o insolventnosti.

Prav tako je sodba sodišča o razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe podlaga za preklic zavarovanja terjatev v skladu s postopkom iz zakona o insolventnosti.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Sodna odločba o razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe je podlaga za ustavitev sodnega postopka proti dolžniku in preklic zavarovanja terjatev v skladu s postopkom iz zakona o insolventnosti. Po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe lahko upniki svoje terjatve prijavijo upravitelju v skladu s postopkom iz zakona o insolventnosti.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

Za doseg cilja postopka zaradi insolventnosti je pomembno, da so upniki dejavno vključeni v postopek. Zakon o insolventnosti določa načelo enakosti upnikov: upniki imajo enake možnosti za sodelovanje v postopku in poravnavo svojih terjatev v skladu z obveznostmi, vzpostavljenimi med njimi in dolžnikom pred začetkom postopka.

Pravnovarstveni postopek

Dolžnik pošlje načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka vsem upnikom in jih pozove, naj dajo soglasje k načrtu, ter določi rok za odobritev. Upnik ima pravico dolžniku predložiti pisne ugovore zoper načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka v petih dneh po prejemu načrta. Če dolžnik meni, da so ugovori utemeljeni, ustrezno spremeni načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka. Rok za izvedbo pravnovarstvenega postopka se lahko podaljša, če s tem soglaša večina upnikov. Upniki lahko od nadzornika zahtevajo in prejmejo informacije o poteku pravnovarstvenega postopka in izvajanju načrta ter predložijo pritožbe. Prav tako lahko upnik predlaga sodišču, naj konča pravnovarstveni postopek, če dolžnik ne ravna skladno z načrtom, ki ga je odobrilo sodišče.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Upnik lahko tudi začne postopek zaradi insolventnosti pravne osebe z vložitvijo predloga pri sodišču. Prav tako imajo upniki pravico prijaviti terjatve upnikov v skladu s postopkom iz zakona o insolventnosti. Upravitelj preveri, ali so terjatve upnikov utemeljene in izpolnjujejo zakonodajne zahteve, ter sprejme sklep o priznanju, zavrnitvi ali delnem priznanju terjatve. Upnik lahko zoper sklep upravitelja vloži pritožbo pri sodišču v enem mesecu po prejemu sklepa ali pa pri sodišču v enem mesecu po prejemu sklepa upravitelja vloži tožbo zaradi spora glede pravic, ki ga je treba preučiti. Upnik ima pravico do vpogleda v register terjatev upnikov. Od osmega dne po izteku roka za prijavo terjatev upnikov ima vsak upnik pravico do vpogleda v terjatve, ki so jih prijavili vsi upniki, in v dokaze v njihovo podporo. Upravitelj upnikom zagotovi informacije v skladu s postopkom iz zakona o insolventnosti. Če ima upnik ugovore glede zadevnih informacij, mora z njimi seznaniti upravitelja. Če se ugovori ne upoštevajo, mora upravitelj upniku predložiti obrazložen odgovor. Če se upniki ne strinjajo z razglašenim sklepom upravitelja, imajo pravico, da izpodbijajo dejanja upravitelja, pri sodišču vložijo odškodninski zahtevek za škodo, ki jo je povzročil upravitelj, ali predlagajo sklic zbora upnikov. Zbor upnikov odloča o nagradi upravitelja, predlaga razrešitev upravitelja, prizna upravičenost stroškov v okviru postopka zaradi insolventnosti, odobri način prodaje dolžnikovega premoženja ali podaljšanje roka za prodajo in nadaljnje ukrepe v zvezi s premoženjem, izključenim iz načrta prodaje premoženja. Upniki, ki predstavljajo vsaj 25 odstotkov priznanega zneska glavnih terjatev v skupini zavarovanih ali nezavarovanih upnikov, lahko zahtevajo revizijo dela upravitelja v okviru zadevnega postopka zaradi insolventnosti, ki jo izvede zunanji pooblaščen revizor ali družba pooblaščenih revizorjev.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Upniki imajo pravico prijaviti terjatve v skladu s postopkom iz zakona o insolventnosti. Vsak upnik lahko skliče zbor upnikov. V dveh mesecih od datuma, ko je bila razglasitev uvedbe postopka zaradi insolventnosti dolžnika vpisana v register insolventnosti, lahko upniki upravitelju predložijo predlog za ustavitev postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, če imajo na voljo informacije iz zakona o insolventnosti ali informacije v zvezi z omejitvami uporabe postopka zaradi insolventnosti ali postopka za poravnavo obveznosti. Upniki imajo tudi pravico, da predložijo ugovore in predloge v zvezi z načrtom za poravnavo obveznosti, ki ga je pripravil dolžnik.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Pravnovarstveni postopek

Dolžnik obdrži nadzor nad svojo družbo in sam razpolaga s svojim premoženjem.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Ko je uveden postopek zaradi insolventnosti pravne osebe, uprava izgubi pooblastila, dolžnikovo premoženje in sredstva na njegovih bančnih računih pa upravlja in z njimi razpolaga imenovani upravitelj. Upravitelj pridobi pravice, da razdeli dolžnikovo premoženje in da zahteva vračilo premoženja, ki je bilo preneseno v upravljanje, ter ga vključi v načrt prodaje premoženja, kot je ustrezno. Poleg tega po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe upravitelj sprejme odločitev glede delnega ali popolnega prenehanja ali nadaljevanja dolžnikovih poslovnih dejavnosti.

Upravitelj mora v dveh mesecih po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe sestaviti načrt prodaje dolžnikovega premoženja ali poročilo, v katerem potrdi, da ni premoženja. Premoženje se lahko proda tako na dražbi kot po prosti ceni, ki jo določijo upniki na predlog upravitelja. Dolžnikovo premoženje se proda po najvišji mogoči ceni, da se poravnajo terjatve upnikov. Prihodek od prodaje premoženja se uporabi za poravnavo terjatev upnikov.

Če dolžnikovega premoženja ni mogoče prodati ali stroški prodaje presegajo pričakovani prihodek, ga upravitelj izloči iz načrta prodaje premoženja ter takoj obvesti vse upnike in jih pozove, naj obdržijo premoženje po začetni ceni.

Upravitelj ob sestavljanju načrta prodaje premoženja razmisli o možnosti prodaje dolžnikove družbe ali njenega neodvisnega dela. Izkupiček upnikov od prodaje družbe ali njenega neodvisnega dela mora biti večji kot v primeru ločene prodaje dolžnikovega premoženja.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Upravitelj v postopku zaradi insolventnosti je odgovoren za prodajo dolžnikovega premoženja v skladu z načrtom prodaje premoženja. Upravitelj začne prodajati premoženje ne prej kot dva meseca po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe.

Dolžnik ima pravico obdržati dohodek, ki je potreben za kritje posrednih stroškov postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, in premoženje, ki je nujno potrebno za ustvarjanje dohodka. Tudi zakon o civilnem postopku določa premoženje, katerega izterjava se ne sme izvršiti.

V skladu z zakonom o insolventnosti lahko dolžnik po dogovoru z zavarovanim upnikom obdrži stanovanje, zastavljeno v korist zadevnega zavarovanega upnika.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Pravnovarstveni postopek

Po razglasitvi uvedbe pravnovarstvenega postopka zavarovani upniki ne smejo uveljavljati pravic do premoženja dolžnika pod hipoteko, vključenega v načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka, dokler postopek ni končan.

Zavarovani upnik lahko zahteva prodajo premoženja dolžnika pod hipoteko, če omejitev, ki zavarovanemu upniku preprečuje prodajo premoženja dolžnika pod hipoteko, znatno škodi interesom zadevnega upnika (vključno s primeri, ko obstaja tveganje uničenja premoženja pod hipoteko ali ko se je njegova vrednost znatno zmanjšala). Odločitev o dovolitvi prodaje premoženja pod hipoteko sprejme sodišče, pri katerem je bil uveden zadevni pravnovarstveni postopek.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Zavarovani upnik lahko zahteva, da se dolžnikovo premoženje, uporabljeno za zavarovanje (premoženje pod hipoteko), proda dva meseca po datumu razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe.

Premoženje v lasti tretjih oseb, ki ga dolžnik nadzoruje ali ima v posesti, ni vključeno v dolžnikovo premoženje, ki je lahko predmet terjatev upnikov. Upravitelj shrani premoženje v lasti tretjih oseb, dokler jim ni predano. Tretje osebe morajo kriti stroške hrambe svojega premoženja, če ga po pozivu upravitelja ne prevzamejo. Če je bilo

premoženje tretjih oseb med postopkom zaradi insolventnosti prodano, mora oseba, ki je povzročila prodajo premoženja, tretjim osebam povrniti vrednost tega premoženja. Če prihodek od prodaje premoženja dolžnika pod hipoteko ne zadošča za kritje terjatev zavarovanih upnikov, zadevni upniki s sklepom upravitelja za preostali del terjatve pridobijo pravice nezavarovanih upnikov.

Za dolžnikove obveznosti, ki zapadejo v plačilo po datumu razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe, se šteje, da so zapadle v plačilo na datum razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe. Terjatve, ki na splošno nastanejo po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe, se štejejo za stroške postopka zaradi insolventnosti.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Za dolžnikove obveznosti, ki zapadejo v plačilo po datumu razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, se šteje, da so zapadle v plačilo na datum razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti. Terjatve, ki nastanejo po začetku postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, se štejejo za stroške postopka zaradi insolventnosti.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

Pravnovarstveni postopek

Dolžnik je odgovoren za navedbo vseh terjatev v načrtu ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka, ki ga morajo odobriti upniki. Načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka mora vključevati vse upnike. Dolžnik ne more v načrt vključiti določene upnike, drugih pa ne.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Terjatve upnikov do dolžnika je treba predložiti upravitelju v enem mesecu od datuma vpisa postopka zaradi insolventnosti dolžnika v register insolventnosti. Če je upnik zamudil rok za prijavo terjatev iz prvega odstavka tega člena, lahko svojo terjatev do dolžnika prijavi v šestih mesecih po datumu vpisa razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti dolžnika v register insolventnosti, vendar najpozneje do datuma sestave načrta za poravnavo terjatev upnikov v skladu s postopkom iz tega zakona. Po tem roku se zastaralni rok izteče in upnik izgubi status upnika skupaj s pravico do prijave terjatev do dolžnika.

Upravitelj preveri, ali so terjatve upnikov upravičene in izpolnjujejo zakonodajne zahteve. Če upnikova terjatev ne izpolnjuje zakonodajnih zahtev, upravitelj nemudoma zahteva, da upnik odpravi ugotovljene nepravilnosti v desetih dneh po posredovanju zahteve upravitelja. Če upnik odpravi nepravilnosti do roka, se šteje, da je bila upnikova terjatev prijavljena v postavljenem roku. Če upnik do roka ne odpravi nepravilnosti, upravitelj v desetih dneh po roku, postavljenem za odpravo nepravilnosti, sprejme sklep o zavrnitvi upnikove terjatve ali njenem delnem priznanju.

Upravitelj po preveritvi terjatev upnikov sprejme obrazložen sklep o priznanju, zavrnitvi ali delnem priznanju upnikove terjatve. Upravitelj delno ali v celoti zavrne terjatev, ki je predmet spora med dolžnikom in upnikom. Upravitelj lahko zavrne ali delno prizna upnikovo terjatev, ugotovljeno s sodno odločbo, le če obstaja dokaz, da je dolžnik svoje obveznosti delno ali v celoti poravnal po začetku veljavnosti sodne odločbe.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Terjatve upnikov do dolžnika se prijavijo, preverijo in priznajo v skladu s postopkom v okviru postopka zaradi insolventnosti pravne osebe. Če je upnik zamudil rok za prijavo terjatev, lahko svojo terjatev do dolžnika prijavi v šestih mesecih po datumu vpisa razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti dolžnika v register insolventnosti, vendar najpozneje do datuma sestave končnega seznama stroškov v okviru stečajnega postopka v skladu s postopkom iz tega zakona.

Če upnik svoje terjatve ne prijavi v zgoraj navedenem roku, se zastaralni rok izteče in upnik izgubi status upnika skupaj s pravico do prijave terjatev do dolžnika tako v postopku zaradi insolventnosti fizične osebe kot tudi pozneje, ko je dolžnik oproščen svojih obveznosti. Zastaralni rok se ne uporablja za plačila preživitve, terjatve, ki izhajajo iz prepovedanih dejavnosti, ter terjatve, ki izhajajo iz kazni, naloženih v postopkih za ugotavljanje upravnih kršitev, in kazni, določenih v kazenskem zakoniku, ter odškodnine za povzročeno škodo.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Pravnovarstveni postopek

Načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka lahko vključuje ugodnosti za osebe, ki dodelijo sredstva za izvajanje načrta, sorazmerno z zneskom dodeljenih sredstev.

Načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka lahko določa le sorazmerno poravnavo ali zmanjšanje glavnice dolga, kazni ali obresti v skupini upnikov in za vsako vrsto terjatve upnikov (glavnica dolga, kazen ali obresti). Načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka lahko določa znatno bolj neugodne pogoje za upnika v primerjavi z drugimi upniki le ob soglasju zadevnega upnika.

Pravnovarstveni postopek se ne uporablja za zaposlene, razen če izrecno soglašajo s tem.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Prihodek iz postopka zaradi insolventnosti pravne osebe se razdeli predvsem na podlagi vrste terjatve (npr. zavarovana ali nezavarovana terjatev). V določenih primerih se lahko upošteva status upnika (npr. davčni organ).

Prihodek od prodaje dolžnikovega premoženja, uporabljenega kot zavarovanje, se uporabi za poravnavo terjatve zavarovanega upnika. S prihodkom od prodaje zastavljenega premoženja se najprej pokrijejo stroški dražbe, vključno s stroški cenitve zastavljenega premoženja in plačilom upravitelju, preostali znesek pa se uporabi za poravnavo terjatve zavarovanega upnika. Če po poplačilu zgornjih stroškov in poravnavi terjatve ostanejo sredstva, se vključijo v dolžnikovo premoženje in uporabijo za poravnavo terjatev drugih upnikov.

Preostala sredstva dolžnika se najprej uporabijo za popolno kritje stroškov postopka zaradi insolventnosti pravne osebe.

Ko so ti stroški pokriti, se poravna terjatev službe za nadzor insolventnosti, če je bil za poravnavo terjatev zaposlenih pri dolžniku uporabljen jamstveni sklad za terjatve zaposlenih. Nato se poravnajo terjatve zaposlenih in davčnega organa.

Ko so terjatve zgoraj navedenih upnikov poravnane v celoti, se razdelijo preostala sredstva dolžnika za poravnavo glavnice terjatev (brez obresti) drugih nezavarovanih upnikov. V tem krogu se poravnata tudi nezavarovani del terjatev zavarovanih upnikov in neporavnani del terjatev zavarovanih upnikov.

Če dolžnikova sredstva ne zadostujejo za kritje celotnega zneska terjatev upnikov iz odstavka 5 tega člena, se zadevne terjatve poravnajo sorazmerno z zneskom, dolgovanim posameznemu upniku.

Dolžnikova sredstva, ki ostanejo po poravnavi glavnice terjatev nezavarovanih upnikov, se uporabijo za poravnavo stranskih terjatev nezavarovanih upnikov (sorazmerno z zneskom, dolgovanim posameznemu upniku).

Dolžnikova sredstva, ki ostanejo po poravnavi vseh zgoraj navedenih terjatev, se razdelijo med udeležence (delničarje) ali družbenike dolžnika sorazmerno z zneskom njihove individualne naložbe, dolžnika (fizično osebo), njegovega dediča (z dedovanjem) ali osebe, ki imajo terjatev do premoženja združenja ali fundacije, v skladu z zakonodajo ali statutom zadevnega združenja ali fundacije.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Dolžnik ima med stečajnim postopkom pravico, da obdrži dohodke, potrebne za kritje posrednih stroškov postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, in premoženje, ki je nujno potrebno za ustvarjanje dohodka.

Iz dolžnikovih sredstev se najprej krijejo plačila preživitve, vključno s prispevki za preživitveni jamstveni sklad, in stroški postopka zaradi insolventnosti fizične osebe.

Prihodek od prodaje dolžnikovega premoženja, uporabljenega kot zavarovanje, se uporabi za poravnavo terjatve

zavarovanega upnika.

Terjatve nezavarovanih upnikov se združijo v eno samo skupino brez prednostne razvrstitve. Preostala sredstva se uporabijo za poravnavo terjatev nezavarovanih upnikov sorazmerno z glavnico, dolgovano posameznemu upniku. Dolžnikova sredstva, ki ostanejo po poravnavi glavnice terjatev nezavarovanih upnikov, se uporabijo za poravnavo stranskih terjatev nezavarovanih upnikov (sorazmerno z zneskom, dolgovanim posameznemu upniku).

Dolžnik lahko med postopkom za poravnavo obveznosti obdrži do dve tretjini svojih dohodkov za kritje svojih stroškov preživetja in premoženje, ki je bistveno za ustvarjanje njegovega dohodka.

Ob upoštevanju določb načrta za poravnavo obveznosti dolžnik torej prenese tretjino svojega dohodka (vendar vsaj tretjino bruto minimalne mesečne plače v Latviji) za poravnavo terjatev upnikov. Dolžnik ob pripravi načrta za poravnavo obveznosti vključi glavnice vseh terjatev upnikov in določi njihovo poravnavo sorazmerno s terjatvijo posameznega upnika.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

Pravnovarstveni postopek

Sodišče konča pravnovarstveni postopek, če:

1. večina upnikov, opredeljenih v zakonu o insolventnosti, ni podprla načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka v skladu s postopkom in časovnim okvirom iz zakona o insolventnosti;
2. načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka ni v skladu z določbami zakona o insolventnosti.

Sodišče konča pravnovarstveni postopek in začne postopek zaradi insolventnosti pravne osebe, če:

1. je bil proti dolžniku že drugič v enem letu začel pravnovarstveni postopek, vendar izvajanje pravnovarstvenega postopka ni bilo napovedano;
2. po prejemu prijave upnika dolžnik ne izvaja načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka več kot 30 dni, sodišču pa ne predloži nobenih sprememb načrta;
3. po prejemu prijave, ki jo predloži zastopnik večine upnikov, opredeljenih v zakonu o insolventnosti, dolžnik ni opravil dejanj iz zakona o insolventnosti ali je predložil neresnične informacije, če dolžnik ne izvaja načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka več kot 30 dni, sodišču pa ne predloži nobenih sprememb načrta, ali če dolžnik ne ravna skladno z omejitvijo dejavnosti iz zakona o insolventnosti.

Če je bil načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka izveden, dolžnik sodišču predloži predlog za končanje pravnovarstvenega postopka. Če pa dolžnik ni sposoben poravnati obveznosti, opredeljenih v načrtu ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka, sodišču predloži predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti skupaj s predlogom za končanje pravnovarstvenega postopka.

Konec pravnovarstvenega postopka po izvedbi načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka je podlaga za odpravo omejitev dejavnosti, uvedenih za dolžnika v okviru pravnovarstvenega postopka, in konec uporabe metode, uporabljene za postopek.

Če načrta ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka ne odobri večina upnikov v skladu s postopkom in časovnim okvirom iz zakona o insolventnosti, pravnovarstveni postopek pa je končan, se omejitve, povezane z razglasitvijo uvedbe pravnovarstvenega postopka, odpravijo, znesek kazni, obresti in zamudnin za neporavnane obveznosti pa se obračuna v celoti.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Postopek zaradi insolventnosti se konča s sodno odločbo, ko upravitelj izvede načrt prodaje dolžnikovega premoženja in načrt za poravnavo terjatev upnikov. Sodišče konča postopek zaradi insolventnosti tudi, če je upravitelj v poročilu o neobstoju premoženja predlagal končanje postopka zaradi insolventnosti, upniki pa so ta predlog odobrili. V takem primeru se dolžnik (pravna oseba) izbriše iz zadevnega javnega registra.

Postopek zaradi insolventnosti se konča s sodno odločbo, če je bil odobren načrt ukrepov v okviru pravnovarstvenega postopka in je sodišče odločilo, da se namesto postopka zaradi insolventnosti pravne osebe izvede pravnovarstveni postopek. V takem primeru dolžnik nadaljuje poslovanje s svojim prejšnjim statusom.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe se lahko konča brez začetka postopka za poravnavo obveznosti. Sodišče konča stečajni postopek skupaj s postopkom zaradi insolventnosti fizične osebe, če so bile ugotovljene omejitve glede uporabe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe v zvezi z dolžnikom. V takem primeru upravitelj predloži predlog za končanje stečajnega postopka v treh mesecih po razglasitvi uvedbe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe. Sodišče lahko konča stečajni postopek skupaj s postopkom zaradi insolventnosti fizične osebe tudi, če upniki ne prijavijo nobenih terjatev. V takem primeru dolžnik predloži predlog za končanje stečajnega postopka v enem mesecu po izteku roka za prijavo terjatev upnikov.

Če se postopek zaradi insolventnosti fizične osebe konča skupaj z zaključkom ali končanjem stečajnega postopka, prenehajo tudi pooblastila upravitelja in omejitve, ki dolžniku preprečujejo razpolaganje s svojim premoženjem, upniki ponovno pridobijo pravico, da zahtevajo poravnavo dolžnikovih obveznosti, če te niso bile poravnane v postopku zaradi insolventnosti fizične osebe, postopek v zvezi z izvršbo dolga, ki je bil priznan, vendar še ni izterjan, in postopek za poravnavo dolžnikovih obveznosti na sodišču pa se nadaljujeta.

Če je dolžnik uspešno dokončal korake iz načrta za poravnavo obveznosti fizične osebe, se dolžnikove obveznosti, opredeljene v načrtu, ki ostanejo po izvedbi načrta, odpišejo, postopek izvršbe za izterjavo odpisanih obveznosti pa se konča.

Postopek za poravnavo obveznosti se ne uporabi ali se konča v naslednjih primerih:

- dolžnik je v zadnjih treh letih pred razglasitvijo uvedbe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe ali med postopkom zaradi insolventnosti sklepal posle, zaradi katerih je postal insolventen ali je upnikom nastala škoda, pri tem pa se je zavedal ali bi se moral zavedati, da lahko taki posli povzročijo njegovo insolventnost ali škodo upnikom;
- dolžnik je zavestno predložil neresnične informacije o svojem finančnem stanju in ni razkril resničnega dohodka;
- dolžnik ne izpolnjuje svojih obveznosti v stečajnem postopku ali postopku za poravnavo obveznosti, s čimer znatno ovira potek postopka zaradi insolventnosti.

Če se postopek za poravnavo obveznosti konča, ne da bi bile dolžnik oproščen obveznosti, se terjatve upnikov ponovno vzpostavijo in obračunajo v celoti, nadaljujejo pa se tudi prej ustavljeni sodni postopki in izvrševanje sodb.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Pravnovarstveni postopek

Po koncu pravnovarstvenega postopka se uporabljajo običajne določbe v zvezi z dolžnikovim poslovanjem in pravicami upnikov.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Upravitelj v petih dneh po prejemu sodne odločbe o koncu postopka pri registru podjetij vloži vlogo za izbris dolžnika iz zadevnega registra. Po izbrisu iz registra dolžnik preneha, upniki pa izgubijo pravico do prijave terjatev do dolžnika, ker ta preneha obstajati.

Dodati je treba, da lahko upnik v enem letu po koncu postopka zaradi insolventnosti prijavi terjatev do članov uprave dolžnika do višine neporavnane zneska terjatve, če upravitelj postopka zaradi insolventnosti ni prejel dolžnikovih računovodskih izkazov ali če so bili v takem stanju, da iz njih niso bili jasno razvidni dolžnikovi posli in finančno stanje v treh letih pred razglasitvijo uvedbe postopka zaradi insolventnosti. Pred koncem postopka zaradi insolventnosti lahko tako terjatev prijavi upravitelj postopka zaradi insolventnosti v imenu dolžnika, upnik pa ima pravico pristopiti k postopku kot tretja stranka.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Če se postopek zaradi insolventnosti konča pred zaključkom postopka za poravnavo obveznosti, prenehajo tudi pravice upravitelja in omejitve, ki dolžniku preprečujejo razpolaganje s svojim premoženjem, kot je določeno v zakonu o insolventnosti, upniki ponovno pridobijo pravico, da zahtevajo poravnavo dolžnikovih obveznosti, če te niso bile poravnane v postopku zaradi insolventnosti fizične osebe, postopek v zvezi z izvršbo dolga, ki je bil priznan, vendar še ni izterjan, in postopek za poravnavo dolžnikovih obveznosti na sodišču pa se nadaljujeta.

Če je dolžnik uspešno dokončal korake iz načrta za poravnavo obveznosti fizične osebe, se dolžnikove obveznosti, opredeljene v načrtu, ki ostanejo po izvedbi načrta, odpišejo, postopek izvršbe za izterjavo odpisanih obveznosti pa se konča.

Dolžniku ni oproščen preostalih obveznosti iz načrta za poravnavo obveznosti fizične osebe, če ni opravil dejanj, opredeljenih v načrtu.

Naslednje terjatve v postopku za poravnavo obveznosti ne ugasnejo, tudi če je bil načrt za poravnavo obveznosti uspešno izveden:

- terjatve za plačila preživitve;
- terjatve, ki izhajajo iz prepovedanih dejavnosti;
- zavarovana terjatev, če je dolžnik obdržal stanovanje, uporabljeno kot zavarovanje v zvezi z zadevno terjatvijo, razen če je v dogovoru med dolžnikom in zavarovanim upnikom določeno drugače. Izvršilni postopek za poravnavo zgornjih obveznosti se nadaljuje za neporavnani znesek dolga;
- terjatve, ki izhajajo iz kazni, naloženih v postopkih za ugotavljanje upravnih kršitev, in kazni, določenih v kazenskem zakoniku, ter odškodnine.

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Pravnovarstveni postopek

Stroški pravnovarstvenega postopka zajemajo nagrado nadzorniku pravnovarstvenega postopka in stroške za zakonito in učinkovito vodenje pravnovarstvenega postopka. Stroški pravnovarstvenega postopka se krijejo iz dolžnikovih sredstev.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Stroški postopka zaradi insolventnosti pravne osebe (tako nagrada upravitelju kot tudi stroški postopka zaradi insolventnosti) se krijejo iz dolžnikovih sredstev.

Če stroškov, nastalih med postopkom zaradi insolventnosti pravne osebe, ni mogoče kriti iz dolžnikovih sredstev, se lahko za kritje stroškov uporabijo sredstva upnikov ali druge fizične ali pravne osebe, če je bil sklenjen tak dogovor v skladu z zakonom.

Kadar stroškov postopka zaradi insolventnosti pravne osebe ni mogoče kriti iz zgoraj navedenih virov in upravitelj sestavi poročilo, v katerem potrdi, da dolžnik nima premoženja, ko načrtuje končanje postopka zaradi insolventnosti pravne osebe, se stroški postopka krijejo iz pologa za postopek zaradi insolventnosti pravne osebe, ki se nakaže upravitelju za kritje stroškov postopka zaradi insolventnosti pravne osebe in nagrado.

Če je predlog za začetek postopka zaradi insolventnosti pravne osebe vložil zaposleni pri dolžniku, ki je delno ali v celoti izvzet iz zahteve po plačilu pologa, se stroški postopka zaradi insolventnosti pravne osebe krijejo iz jamstvenega sklada za terjatve zaposlenih.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

V postopku zaradi insolventnosti fizične osebe se razlikuje med neposrednimi in posrednimi stroški.

Neposredni stroški postopka zaradi insolventnosti fizične osebe zajemajo stroške v zvezi z zagotavljanjem postopka:

- stroške oglaševanja, dražb ter odprtja, upravljanja in zaprtja plačilnega računa;
- stroške storitev korespondence po pošti;
- stroške v zvezi z ceno premoženja fizične osebe;
- stroške notarskih storitev;
- stroške v zvezi s hrambo premoženja fizične osebe, če je bilo preneseno na upravitelja, preverjanjem transakcij ter zavarovanjem premoženja in transakcij.

Ti stroški se krijejo iz prihodka od prodaje premoženja fizične osebe, vendar lahko upravitelj, če ni premoženja ali če ne zadostuje za kritje neposrednih stroškov, zahteva, da stroške krije dolжник. Vendar je treba opozoriti, da lahko dolжник obdrži dve tretjini svojega dohodka in da se lahko zahteva, da nakaže največ eno tretjino za kritje neposrednih stroškov.

Posredni stroški postopka zaradi insolventnosti fizične osebe, kot so tekoča plačila davkov ali dajatev, tekoča plačila preživnine, plačila najemnine in komunalnih storitev, se krijejo iz dohodka fizične osebe (dve tretjini dohodka, ki ga dolжник lahko obdrži).

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

Pravnovarstveni postopek

Nadzornik nima pravice izpodbijati poslov, sklenjenih pred začetkom pravnovarstvenega postopka. Po začetku pravnovarstvenega postopka so dejanja dolžnika omejena: ne sme sklepati nobenih poslov ali izvajati dejavnosti, ki bi lahko poslabšali njegovo finančno stanje ali škodili interesom vseh upnikov.

Postopek zaradi insolventnosti pravne osebe

Upravitelj mora oceniti dolžnikove posle in pri sodišču vložiti tožbo za razglasitev ničnosti zadevnega posla, ne glede na njegovo vrsto, če je bil sklenjen:

1. po datumu razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe ali štiri mesece pred datumom razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe in je povzročil škodo dolžniku, ne glede na to, ali se je oseba, s katero ali v korist katere je bil posel sklenjen, zavedala škode za upnike;
2. tri leta pred datumom razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe in je povzročil škodo dolžniku, oseba, s katero ali v korist katere je bil posel sklenjen, pa se je zavedala ali bi se morala zavedati škode za upnike.

Če je bil posel, ki je povzročil škodo dolžniku, sklenjen z osebami z interesom v razmerju do dolžnika ali v njihovo korist oseb, se šteje, da so se zavedale povzročene škode, razen če dokažejo nasprotno.

Zavarovani upnik lahko zahteva, da se posel, ki ga je sklenil upravitelj, razglasi za ničen, če se zadevni posel nanaša na premoženje, zastavljeno za zavarovanje terjatve, in če so ogroženi interesi zavarovanega upnika.

Upravitelj mora oceniti in pri sodišču vložiti tožbo, s katero predlaga vračilo premoženja ali dela premoženja, ki ga je dolжник podaril, če je bil posel sklenjen v treh letih pred datumom razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti ali po tem datumu, če neenakost obveznosti strank kaže, da je bilo darilo dejansko dano. Donacijo je mogoče izpodbijati in zahtevati njeno vračilo le, če je bila nezakonita ali ni bila uporabljena v skladu s predvidenim namenom.

Denarni zneski, ki jih je dolжник plačal za kritje dolgov v šestih mesecih pred razglasitvijo uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe in po datumu razglasitve (razen zneskov, ki jih je plačal upravitelj med postopkom zaradi insolventnosti pravne osebe), se povrnejo, če je bil ugotovljen eden od naslednjih dejavnikov:

1. plačilo je bilo opravljeno preden so obveznosti zapadle v plačilo, če niso bile poravnane druge obveznosti, v zvezi s katerimi so plačila zapadla v plačilo, ter če je mogoče obnoviti pravice in obveznosti strank iz odstavka 3 tega člena;
2. dolg je bil plačan osebami z interesom v razmerju do dolžnika, medtem ko druge obveznosti, ki so zapadle v plačilo pred datumom zapadlosti obveznosti v zvezi z zainteresiranimi osebami, niso bile poravnane. Ta določba se uporablja tudi za dolgov, ki jih izterjajo sodni uradniki, ob odtegljaju stroškov izvršbe.

Upnik povrne znesek, ki ga je dolžnik plačal v treh mesecih pred datumom razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti pravne osebe, da se prepreči razglasitev uvedbe postopka zaradi insolventnosti dolžnika na podlagi zahtevka, ki ga je predložil upnik, ki je znesek prejel.

Če so zneski, plačani za kritje dolga, povrnjeni v primerih iz odstavkov 1 in 2 tega člena, se obveznosti strank (vključno s povečanjem obveznosti) in zadevne pravice, ki so veljale pred poravnavo dolga, obnovijo.

Poleg tega mora upravitelj pri sodišču vložiti tožbo za razglasitev ničnosti zastavne pogodbe, če je bila zastavna pravica ustanovljena po vpisu razglasitve uvedbe postopka zaradi insolventnosti proti dolžniku v register insolventnosti.

Postopek zaradi insolventnosti fizične osebe

Posli, ki jih je sklenil dolžnik, se lahko izpodbijajo v skladu s postopkom v okviru postopka zaradi insolventnosti pravne osebe, če se med postopkom zaradi insolventnosti ugotovi naslednje:

- dolžnik je v zadnjih treh letih pred razglasitvijo uvedbe postopka zaradi insolventnosti fizične osebe ali med postopkom zaradi insolventnosti sklepal posle, zaradi katerih je postal insolventen ali je upnikom nastala škoda, pri tem pa se je zavedal ali bi se moral zavedati, da lahko taki posli povzročijo njegovo insolventnost ali škodo upnikom;
- dolžnik je zavestno predložil neresnične informacije o svojem finančnem stanju in ni razkril resničnega dohodka;
- dolžnik ne izpolnjuje svojih obveznosti v stečajnem postopku ali postopku za poravnavo obveznosti, s čimer znatno ovira potek postopka zaradi insolventnosti.

■ Zadnja posodobitev: 18/12/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.